

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น
ข้อมูล ณ วันที่ เดือน กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๖๘

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายสมจิตร...ใจดี
๒. เลขประจำตัวประชาชน
๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ ๑๑๗ หมู่ ๕ ตำบลโนนแดง อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น
โทรศัพท์ ...๐๘๔-๔๑๘-๓๔๖๖.....Facebook ...ลุงนา ใจดี..... Line ...๐๘๔๔๑๘๓๔๖๖..
ปีเกิด พ.ศ. ๒๕๐๙
๔. สถานภาพ ☐ โสด ☒ สมรส ☐ หย่าร้าง
๕. ระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย.....
สถาบันการศึกษาสกร.อำเภอโนนศิลา.....
คณะ/สาขาวิชามัธยมศึกษาตอนปลาย.....
๖. อาชีพปัจจุบัน
☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว
☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร
ระบุ.....
๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร๒๐๐,๐๐๐..... บาท/ปี
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก..เกษตรผสมผสาน..ถั่วลิสง..ข้าว..ฝรั่ง....
๒. แปลงเรียนรู้ มีจำนวน ๕ แปลงเรียนรู้ ประกอบด้วย
 ๑. แปลงผักหวานป่า
 ๒. แปลงผักปลอดสารพิษ
 ๓. แปลงปศุสัตว์
 ๔. ประมง เลี้ยงปลากินพืช
๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน ๔ ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - ฐานเรียนรู้ ๑ การลดต้นทุนการผลิต โดยเน้นนำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาเป็นองค์ประกอบในการผลิต ไม่
ต้องลงทุนซื้อปุ๋ยซึ่งมีราคาที่สูงมากในปัจจุบัน นำเอาองค์ความรู้ด้านวิชาการมาผนวกใช้ ทำให้การผลิตสินค้า
ลดต้นทุนลง และมีกำไรมากขึ้น
 - ฐานการเรียนรู้ ๒ การปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งองค์ประกอบส่วนนี้สำคัญ นอกจากใช้ปุ๋ยพืชสดแล้ว สมาชิกยัง
ใช้ปุ๋ยคอกมาปรับปรุงสภาพให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สามารถปลูกพืชผักได้อย่างต่อเนื่อง ได้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพ
ทางโภชนาการ
 - ฐานเรียนรู้ ๓ การป้องกันกำจัดศัตรูพืชแบบผสมผสาน โดยใช้สมุนไพรพื้นบ้าน เช่น ตะไคร้หอม ใบมะ
กูด มะนาว ใบยูคาลิปตัส ข่า โขดต้น หนอนตายอยาก ไพลแดง ฯลฯ มาประยุกต์ใช้ โดยไม่เป็นอันตรายต่อ
ผู้บริโภค โดยไม่ใช้สารเคมีในการผลิต ทำให้ผลผลิตมีรสชาติ กรอบ หวาน เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัวของกลุ่ม

ฐานเรียนรู้ ๔ การวางแผนการผลิตผัก บริหารจัดการตลาดพืชผัก โดยกลุ่มเน้นผลิตผักตามปฏิทินการปลูกผักให้มีคุณภาพ พัฒนาสินค้า ให้เป็นที่นิยมและรู้จักแพร่หลายในกลุ่มผู้บริโภค โดยเริ่มต้นจากกลุ่มเกษตรกรในชุมชน และขยายตลาดสู่ชุมชนภายนอก ตลอดจนพ่อค้า แม่ค้าที่หลังไหลเข้ามาซื้อผักและสินค้าของกลุ่มสมาชิก สร้างรายได้ให้กับสมาชิกและส่งผลให้กลุ่มมีประสิทธิภาพ มีความเข้มแข็งและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนถึงปัจจุบัน ไม่มีปัญหาเรื่องการตลาด จนไม่สามารถผลิตได้ทันต่อความต้องการของผู้บริโภค

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน.....๔.....หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน๒..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑. การผลิตผักปลอดสารพิษ เทคนิคการผลิตที่อาศัยสมุนไพรธรรมชาติ และวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน

๒. ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน๑..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน๕..... หลักสูตร ประกอบด้วย

๑.การเลี้ยงปลาในพืชน้ำในบ่อดิน

๒. การปศุสัตว์

๓.การทำปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยน้ำชีวภาพ

๔. การปลูกผักปลอดสารพิษ

๕. การวางแผนการผลิตผัก

๔.๔ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก. (ให้ระบุนาจำนวน ๑ หลักสูตร พร้อมระบุวัตถุประสงค์ เนื้อหา และรูปแบบการถ่ายทอดความรู้)

การวางแผนการผลิตผักให้เป็นที่ต้องการของตลาด เป็นสิ่งสำคัญสำหรับเกษตรกรหรือผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถขายผลผลิตได้ในราคาดี ลดความเสี่ยงเรื่องล้นตลาด และตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างแม่นยำ

๕. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการของคณะกรรมการขับเคลื่อนงานด้านการเกษตรระดับจังหวัด (การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ให้อธิบายวิธีการ และแนวทางในการเข้าร่วมจัดทำแผนอย่างละเอียด)

เริ่มจากการประชุมคณะกรรมการ ศพก.ในระดับอำเภอ เพื่อสอบถามผลการดำเนินงานต่างๆ ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละ ศพก. เครือข่าย รวบรวมปัญหาเพื่อประธานศูนย์ ศพก.หลัก นำเข้าไปในการประชุมระดับจังหวัด เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผน

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

มีคณะกรรมการ ศพก. ร่วมประชุมการจัดทำแผน ร่วมกับเจ้าหน้าที่จากสำนักงานเกษตรอำเภอ ประมงอำเภอ ปศุสัตว์อำเภอ ร่วมประชุมและจัดทำแผน

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

พ่อสมจิตร ใจดี เป็นเกษตรกรในพื้นที่ตำบลโนนแดง เป็นเกษตรกรต้นแบบของ ตำบลโนนแดง โดยมีแนวคิดทำเกษตรผสมผสาน ปลูกทุกอย่างที่กิน และ กินทุกอย่างที่ปลูก บนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ จำนวน ๘ ไร่ ๓๐ ตรว. โดยเกษตรกรได้ขุดบ่อเลี้ยงปลา ๑ ไร่ และแบ่งพื้นที่ปลูกผัก (ผักมีการวางแผนการปลูกตามฤดูกาล เช่น ข่าเหลือก กระเจียบเขียว พริก ต้นหอมฯ) จำนวน ๑ ไร่ แปลงผักหวานป่า พื้นที่ ประมาณ ๑ ไร่ ปลูกไม้ผลเช่น มะนาว ,มะม่วง ฝรั่ง น้อยหน่า กล้วยน้ำว้า ประมาณ ๑ ไร่ และอีกประมาณ ๔ ไร่ เกษตรกรปลูกข้าว นายสมจิตร ใจดี เป็นเกษตรกรต้นแบบในด้านการจัดการพื้นที่ทำกิน โดยเน้นเรื่องเกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม

พ่อสมจิตร ใจดี หรือลุงนา เกษตรกรต้นแบบ ตำบลโนนแดง อำเภอโนนศิลา ภูมิลำเนาเป็นคนอำเภอบ้านแฮด จังหวัดขอนแก่น สมรสกับ แม่เนวลจันทร์ ใจดี เมื่อปี ๒๕๒๓ แรกเริ่ม ประกอบอาชีพ ทำนา และรับจ้าง แล้งลูกๆ ๓ คน ต่อมาเมื่อปี ๒๕๓๗ ลูกๆ กำลังศึกษา ต้องใช้จ่ายค่อนข้างเยอะ ทำให้ลุงนาตัดสินใจไปใช้แรงงานที่เมืองนอก เป็นเวลา ๒ ปีกว่าๆ เพื่อให้ลูกๆ ได้เล่าเรียน พอกลับจากเมืองนอกลุงนาใช้เงินเก็บที่ได้จากการไปขายแรงงานส่วนหนึ่งมาซื้อดินถมที่บางส่วนไว้ปลูกพืชอย่างอื่น ไม่ใช่แค่ปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว ซึ่งมีรายได้แค่ปีละ ๑ ครั้ง และอีกส่วนหนึ่งไว้ลงทุนค้าขายพืชผักที่ออกจากสวน และจากสวนอื่นๆ ของชาวอำเภอโนนศิลา

เกิดแนวความคิดทำไร่สวนผสม จากการเดินทางไปเยี่ยมชมและไปศึกษาดูงาน ต้นแบบการปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากพื้นที่ที่ทানাเพียงอย่างเดียว เริ่มขุดบ่อเลี้ยงปลาจำนวน ๑ บ่อ ดินที่ขุดนามาถมเพื่อปรับเป็นที่พักอาศัย เริ่มปลูกพืชผักสวนครัว ไม้ผล และไม้ใช้สอยต่อมาขุดบ่อเพิ่มอีก ๒ บ่อ เพื่อเก็บกักน้ำใช้ในการเกษตรตลอดทั้งพื้นที่ ปัจจุบัน พัฒนาพื้นที่เป็นสวนผสมนา ยึดหลักในความพออยู่พอกินพอใช้ ประหยัดในการดำรงชีพ ปลูกพืชเศรษฐกิจ เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา ไว้บริโภค ลดรายจ่าย เหลือกินเหลือใช้ แบ่งค่าแบ่งขายเพิ่มรายได้ สร้างเสริมสุขภาพและอนามัย

ในแปลงนี้มีรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายฤดูกาล โดยรายได้รายวันได้จากการเก็บพืชผัก มะนาว และจับปลาจำหน่ายวันละ ๓๐๐-๕๐๐ บาท รายได้รายสัปดาห์จากการตัดกล้วยน้ำว้าจำหน่ายสัปดาห์ละ ๘๐๐-๑,๐๐๐ บาท รายได้รายฤดูกาลได้จากการจำหน่ายจำหน่ายข้าวนาปี ผักหวานป่า และพวกไม้ผลรายได้ประมาณ ๘๐,๐๐๐ บาท ทำให้ทั้งปีมีรายได้ไม่ต่ำกว่า ๒๐๐,๐๐๐ บาท

ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

ช่วงที่ปลูกพืชเชิงเดี่ยว มีการใช้ปุ๋ยเคมี สารเคมีต่างๆ ทำให้สุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง ผลตอบแทนที่ได้ก็ไม่คุ้มค่า ดินเสื่อมสภาพ ไม่มีความอุดมสมบูรณ์ และความหลากหลายของทางชีวภาพพวกนก หนอน แมลง สัตว์ต่างๆ ก็ไม่มี จึงเป็นสิ่งผลักดันให้อยากทำการเกษตรที่ปลอดภัยจึงนำเอาเทคนิค วิเทคโนโลยี วิธีการต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับสภาพพื้นที่ของเราเอง

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

๑.การปรับปรุงบำรุงดิน การฟื้นฟูสภาพของดินหลังจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว โดยการปลูกพืชปุ๋ยสด แล้วทำการไถกลบ การปลูกพืชตระกูลถั่ว สลับกับการปลูกผัก การปลูกพืชหมุนเวียน

๒.การผลิตน้ำหมักสมุนไพรพื้นบ้าน ที่มีในท้องถิ่น เพื่อใช้ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืช ในแปลง

๓.การผลิตปุ๋ยหมักใช้เอง จากวัสดุที่เหลือทางการเกษตร

๔.การใช้แผนแดง เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒) อธิบายขั้นตอนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมทางการเกษตรของท่าน

๑.การใช้แผนแดง การผสมอาหารสัตว์ เบ็ด ไก่ เพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒.การใช้น้ำหมักสมุนไพร ขิง ข่า ตะไคร้ ในการป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช

๓) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับเปลี่ยนพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

๑.พืชบางชนิดมีการเก็บเมล็ดพันธุ์เอง โดยการคัดเลือกต้นที่มีความแข็งแรง ด้านทานต่อโรคและแมลงจากแปลงในศูนย์ เก็บไว้เพื่อเก็บเมล็ด นำมาปลูกในรอบถัดไป

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยีมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติมเพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงภาคการเกษตรโดยใช้หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดี ในการประกอบอาชีพและความเอื้ออาทรต่อกัน นำไปสู่สังคมและชุมชน เป็นเสมือนรากฐานของชีวิตมีความเข้มแข็งและเจริญรุ่งเรือง เกิดความมั่นคงยั่งยืนในการประกอบอาชีพ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ได้รับใบรับรองมาตรฐานการผลิตพืชปลอดภัย (GAP) จาก กรมวิชาการเกษตร และกรมการข้าว

เป็นผู้นำในการผลิตน้ำหมักชีวภาพและคิดค้นส่วนผสมใหม่ ๆ มาทดลองใช้ในแปลงไร่นา จากนั้นขยายผลสู่พืชผัก และพืชฤดูแล้ง

วางระบบระบายน้ำ เข้า-ออก พื้นที่ปลูกข้าวเพื่อเก็บกักไว้ใช้หรือระบายน้ำออกได้ในกรณีน้ำท่วม

กิจกรรมหลังทำนาปี ปลูกพืชฤดูแล้งหลังจากเก็บเกี่ยวข้าวนาปี เพื่อเป็นพืชหมุนเวียนลดการสะสมโรคพืช และ แมลง อีกทั้งเพื่อคลุมดิน ป้องกันวัชพืช ผลผลิตที่ได้ใช้บริโภคในครัวเรือน และจำหน่ายในชุมชน สำหรับเศษใบ และต้นของพืช จะไถกลบเป็นปุ๋ยพืชสดช่วยเพิ่มธาตุไนโตรเจนในดิน และรักษาความอุดมสมบูรณ์ของดิน

ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรเป็นศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) กรมส่งเสริมการเกษตร ระบบการจัดการและอนุรักษ์ธรรมชาติ เปิดโอกาสให้ผู้สนใจเข้ามาเรียนรู้ โดยถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ทางด้านการเกษตรของชุมชน

๒.๑ เพิ่มระดับรายได้ และมีรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน รายปี

☐ - รายได้รายวัน ได้แก่ กิจกรรมพืชผัก (ผักกินใบ ต้นหอม ผักชี มะเขือ มะเขือเทศ พริก โหระพา กวางตุ้ง เป็นต้น)

- รายได้รายสัปดาห์ ได้แก่ ผักบางชนิด (ข่า ตะไคร้ กลัวยน้ำว่า ฯลฯ)

- รายได้รายเดือน หรือตามฤดูกาลผลิต ๒ - ๔ เดือน ได้แก่ กิจกรรมการปลูกพืชผัก การเลี้ยงสัตว์ เช่น ไก่พื้นเมือง เป็ด การเลี้ยงปลา การเลี้ยงกบ และปลาธรรมชาติ ไม้ผล (กล้วย ฝรั่ง) และการเลี้ยงจิ้งหรีด

- รายได้รายปี เป็นประจำทุกปี ได้แก่ กิจกรรมการทำนา พืชฤดูแล้ง (แตงโม ถั่วลิสง ฟักทอง) การเลี้ยงสุกรไม้ผล (มะม่วง ผักหวานป่า)

รายได้ตลอดปี ๒๕๖๓/๖๔ (รายได้)	บาท/ปี
๓.	
<u>รายวัน</u>	๗๒,๐๐๐
ขายผัก ตลาดผัก มีพ่อค้า แม่ค้ามารับที่สวนและเก็บขาย	๗๒,๐๐๐
๔. ในชุมชน	
๕.	
<u>รายสัปดาห์</u>	๓๓,๐๐๐
-กล้วย	๑๘,๐๐๐
-ผัก (ข่า,ตะไคร้)	๑๕,๐๐๐
๖.	
<u>รายเดือน</u>	๒๗,๖๐๐
ปลาบ่อธรรมชาติ (ปลานิล ปลาตะเพียน)	๒๔,๐๐๐
-กบ	๓,๖๐๐
๗.	
<u>รายปี</u>	๑๖๐,๐๐๐
-ข้าวนาปี	๒๔,๐๐๐
-ฝรั่งกิมจู	๒๐,๐๐๐
-มันเทศหวานญี่ปุ่น	๒๐,๐๐๐
-แตงโม	๑๕,๐๐๐
-ผักหวานป่า	๓๐,๐๐๐
-มะละกอฮอลแลนด์	๑๕,๐๐๐
-ไก่พื้นเมือง	๖,๐๐๐
-โคเนื้อ	๓๐,๐๐๐
<u>รวมรายได้ตลอดทั้งปี</u>	<u>๒๙๒,๖๐๐</u>

๒.๒ ประโยชน์ที่ได้รับ (ประโยชน์ที่เกิดกับตนเอง เกษตรกรรายอื่น และประโยชน์ที่เกิดกับชุมชนมีอะไรบ้าง)

๑. เป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับชุมชนและเกษตรกรทั่วไป
๒. มีความสุข ครอบครัวยั่งยืน สุขภาพร่างกายแข็งแรง
๓. คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น จากการที่นำเอาความรู้ไปใช้ในการผลิตทางการเกษตร

๓. ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์:

๓.๑ เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรของท่านมีการช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมหรืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ที่แปลงเกษตรของท่านและชุมชนอย่างไร

๑. ไม่มีการใช้สารเคมีในพื้นที่แปลง ทำให้มีสัตว์ นก แมลงหลากหลายชนิด มีทั้งแมลงที่ดี ตัวห้ำ ตัวเบียน ตัวช่วยในการกำจัดแมลงศัตรูพืชโดยธรรมชาติ
๒. การปรับปรุงบำรุงดินเกิดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งจุลินทรีย์ สัตว์ต่าง
๓. การนำเอาวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมัก ไม่มีการเผาในพื้นที่

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. ทำให้มีสัตว์ นก แมลงหลากหลายชนิด มีทั้งแมลงที่ดี ตัวห้ำ ตัวเบียน ตัวช่วยในการกำจัดแมลงศัตรูพืชโดยธรรมชาติ
๒. ดินเกิดความอุดมสมบูรณ์ ทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งจุลินทรีย์ สัตว์ต่าง
๓. ไม่มีวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในระดับจังหวัด

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

การบริหารจัดการพื้นที่ ตามหลักเกษตรทฤษฎีใหม่โดยปรับให้เหมาะสมกับพื้นที่ สามารถเป็นวิทยากรในการอบรมให้ความรู้แก่หน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สำนักงานปศุสัตว์ เรือนจำกลางขอนแก่น เกษตรกรในพื้นที่ และนอกพื้นที่

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

๑. ช่วยให้การปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเรื่องการบริหารจัดการศัตรูพืชได้

๒. ให้คำปรึกษาเรื่องการวางแผนการผลิตผัก และการปลูกผักปลอดภัย

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรโดยผ่าน ช่องทางเกษตรกรที่เข้ามาขอคำปรึกษา เกษตรกรที่มาอบรมภายในศูนย์ ศพก. การใช้เวทีในการประชุมกำนันผู้ใหญ่บ้านในระดับตำบล และอำเภอ รวมไปถึงการเข้าร่วมเป็นวิทยากรต่างๆ การเข้าร่วมประชุม เพื่อประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารทางด้านการเกษตรให้ได้มาก

ที่สุดตัวอย่างเช่น ในช่วงของก่อนการปลูกข้าวประชาสัมพันธ์เรื่องการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร เงื่อนไขต่างๆการเฝ้าระวังในการแพร่ระบาดของแมลงศัตรูพืช ตามช่วงเวลาต่างๆ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติได้อย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรที่เคยมาอบรม หรือเคยศึกษาดูงานได้นำเอาองค์ความรู้จากการถ่ายทอดจากศูนย์ ศพก. ไปปรับใช้ในพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งการผลิตในครัวเรือน นำมาบริโภคในครัวเรือน ช่วยประหยัดรายจ่ายในครัวเรือน

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่ร่วมเวทีประชาคมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการเกษตร ด้านการผลิต นำข่าวสารที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนภาครัฐและชุมชนนำเสนอแผนการผลิตแต่ละปี เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้านวิชาการกับสำนักงานเกษตรอำเภอ ราษฎรชาวบ้าน ตลอดจนแก่นนำในชุมชนให้เกิดการมีส่วนร่วมด้านเกษตรด้วย

๔.๑.๔ บทบาทในการเป็นประธานคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อย่างไรบ้าง

๑. เป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเกษตร การลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มมูลสินค้าเกษตรที่ผลิต

๒. เป็นสื่อกลางระหว่างหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชน นำข่าวสารด้านการเกษตรเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรได้รับรู้

๓. เป็นจุดถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิชาการ และการทอดเทคโนโลยีการผลิต

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการเกษตรในชุมชน มีความภูมิใจที่มีโอกาสและสร้างโอกาสให้กับเกษตรกรทั่วไปได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สอนพระราชปณิธานของในหลวงรัชกาลที่ ๙ และ ๑๐ เป็นเกษตรกรต้นแบบของอำเภอโนนศิลา เป็นแก่นนำในการขับเคลื่อนกิจกรรมและแผนการผลิตให้กับกลุ่มสมาชิก และเกษตรกรที่สนใจมาศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ

ความเสียสละที่มุ่งหวังพัฒนาอาชีพ การทำงานการทุ่มเททั้งร่างกายแรงใจให้ชุมชนมีอยู่มีกินมีใช้ ประหยัดอดออมนำความรู้และวิชาการใหม่ๆที่เกิตการพัฒนาการเกษตรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการผลิต เรียนรู้ทุกขั้นตอนของการผลิต เพื่อให้ชุมชนได้เข้าใจในกระบวนการผลิตด้วย

๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม

มุ่งมั่นในการทำงานเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐและชุมชนบำเพ็ญตน เพื่อยังผลให้เกิดความอยู่ดีกินดีฝึกฝนในการทำงานทั้งส่วนตนและส่วนรวม เป็นแบบอย่างให้กับคนรุ่นใหม่ นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานสู่ความยั่งยืนของชุมชน

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

คนขยันไม่มีวันอดตาย ปลูกทุกอย่างที่กิน กินทุกอย่างที่ปลูก มีเหลือแบ่งปัน และขายเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว ใช้ชีวิตด้วยความพอเพียง ยึดทางสายกลาง ไม่ตึงเกินไป และไม่หย่อนเกินไป

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย (ระบุผู้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานถอดบทเรียน)

เจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอโนนศิลา

๑.นางสาวนภาพรณัฏฐ์ คุณธรรักษ์

อำนวยการผลิต

๑.นางสาวกรรณิกา แก้วนาค

วิทยากรกระบวนการ

๒. นายรุ่งชัย สีลากกลาง

ผู้จับประเด็น ผู้จัดบันทึก

๓. นางสาวพีรดา มะสีกา

ผู้เก็บภาพ วิดีโอและอัดเสียง

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

๑. ใช้แบบสอบถาม สอบถาม-ตอบ จัดบันทึกตามแบบฟอร์ม

๒. ถ่ายภาพ

๓. สรุปข้อมูล

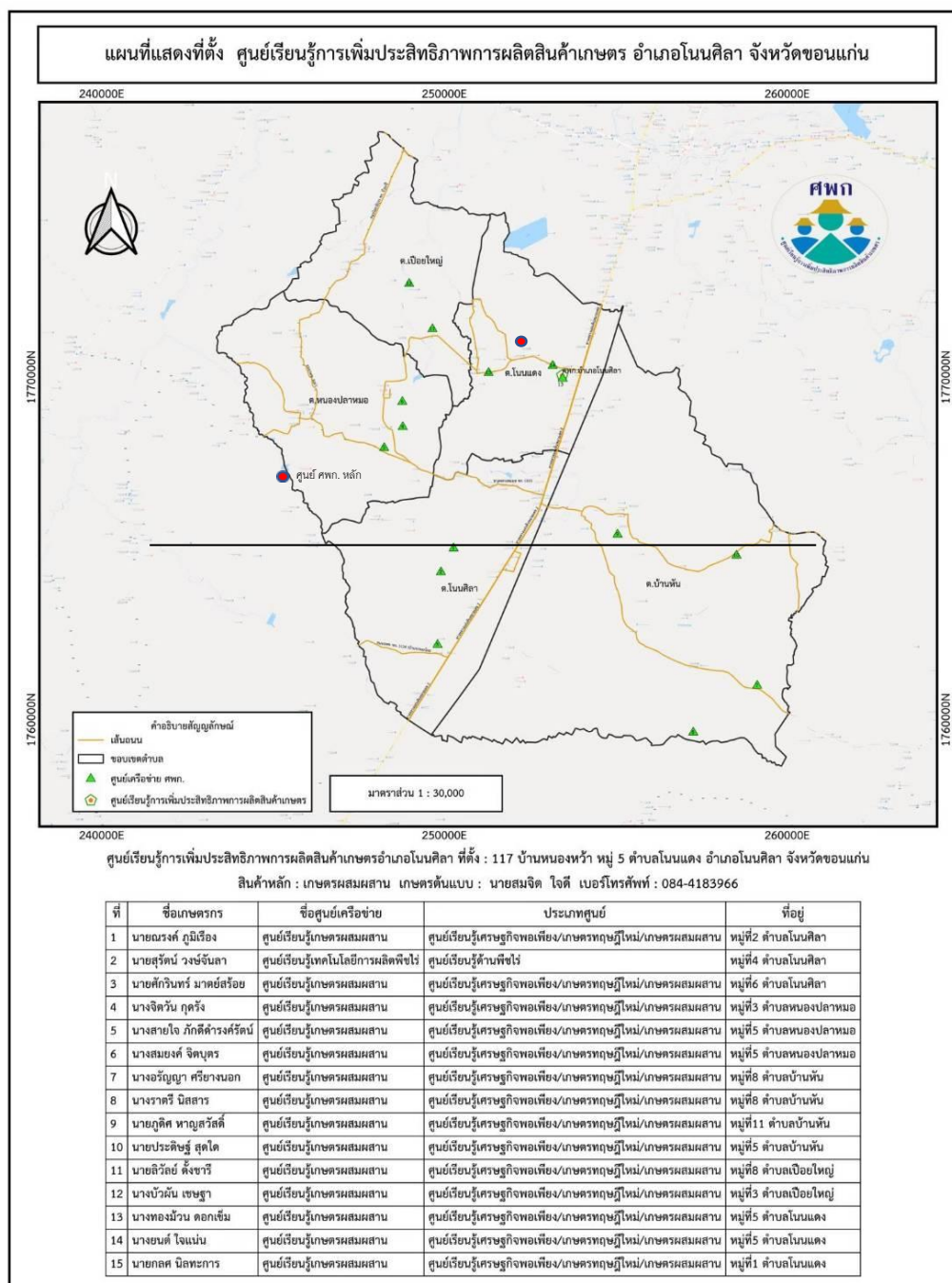
๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

***หมายเหตุ ๑. ให้แนบภาพประกอบในแต่ละข้อ

๒. ใส่ภาคผนวกในส่วนของแผนที่แสดงที่ตั้ง ศพก. และศพก. เครือข่าย หรือส่วนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง
ในการดำเนินงานของ ศพก.

ภาคผนวก

แผนที่แสดงที่ตั้ง ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอโนนศิลา

แผ่นป้ายไว้นิต ให้ความรู้ด้านต่างๆ

ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้เกษตรกร

แปลงเรียนรู้

แปลงผักปลอดสารพิษ

แปลงผักหวานป่า

ปศุสัตว์

ประมง

การประชุมคณะกรรมการเครือข่ายศพก. และแปลงใหญ่ ระดับอำเภอ

ประชุมครั้งที่ ๑

ประชุมครั้งที่ ๒

ประชุมครั้งที่ ๓

ประชุมครั้งที่ ๔

เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกรผู้นำ

ครั้งที่ ๑

ครั้งที่ ๒

ครั้งที่ ๓

ครั้งที่ ๔

ถอดบทเรียน ถ่ายวิดีโอ

